

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št. 4/julij 2021

Projekt Trajnostna mobilnost v vrtcih in OŠ se zaključuje. Veseli smo, da se je vseslovenskega projekta udeležilo več kot **100.000 otrok** in skoraj **6.000 učiteljev** in vzgojiteljev! V tokratnem, zadnjem novičniku si preberite, kako so načrtovali in izvajali aktivnosti v vrtcih v turbulentnem šolskem letu 2020/21, saj so morale vzgojiteljice poleg osnovnih izzivov projekta, kot je na primer prepričati starše, da hodijo z otroki v vrtec peš, žonglirati še med zaprtjem vrtcev, nepredvidenimi karantenami ter drugimi zadalžitvami. Uspelo jim je, kljub temu, da so imeli na voljo zelo malo časa.

Veliko veselja pri prebiranju utrinkov iz vrtcev po vsej Sloveniji!

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

NOVICE IZ VRTCA KRALJ MATJAŽ ČRNA NA KOROŠKEM

V tem šolskem letu smo se v vrtcu Kralj Matjaž, ki deluje pod okriljem OŠ Črna na Koroškem, odločili za sodelovanje v vseslovenskem projektu TRAJNOSTNE MOBILNOSTI.

V našem vrtcu deluje sedem oddelkov, in sicer štirje na sedežu vrtca, dva v prostorih OŠ Črna na Koroškem in eden na dislocirani enoti Žerjav. V projekt smo vključeni vsi oddelki, od tega trije oddelki prvega starostnega obdobja, trije drugega starostnega obdobja in en kombiniran oddelek. Ne glede na razpršenost oddelkov po različnih lokacijah nam je skupno to, da želimo s projektom spremeniti potovalne navade staršev in njihovih bližnjih, ki imajo vse možnosti, da lahko prispevajo k zmanjševanju motornega prometa v okolici vrtca. Obenem želimo s projektom zmanjšati okoljsko obremenitev, spodbujati gibanje otrok, krepiti zdravje in nenazadnje tudi izboljšati varnost predšolskih in šolskih otrok. Osnovna šola ima sedež ob dokaj prometni cesti, medtem ko je vrtec Kralj Matjaž dokaj distanciran od prometnega vrveža, pa vendar okoliški prebivalci in starši prispevajo k obremenitvi okolja z uporabo osebnih avtomobilov. Z ustrežno mero vzpodbude si želimo trenutni trend prihoda v vrtec spremeniti na nivo, ki bi bil trajnostni, varen in zdrav.

Kadar se lotimo takšnih projektov, so ključnega pomena starši, saj je prihod otrok v vrtec odvisen samo od njih. V tem primeru je pomembno, da staršem približamo pomen trajnostnega prihoda v vrtec. V jesenskem času smo imeli priložnost, da smo otroke in starše v okviru Evropskega tedna mobilnosti nagovarjali in spodbujali k pešačenju, vožnji s poganjalci in skiroji. Takrat smo zaznali pozitiven odziv s strani staršev in otrok. Starši so običajni način mobilnosti opustili in se posluževali pešačenja. Ugotovili smo, da naši straši ne potrebujejo veliko, da naredijo nekaj več za svoje otroke in za okolje, v katerem živijo. Ponekod še obstajajo izjeme in ravno te bi radi spreobrnil in jim prikazali čar jutranjega pešačenja v vrtec z otrokom. S tem namenom smo se vključili v vseslovenski projekt.

Veliko dilemo nam je predstavljal način predstavitve projekta staršem. Glede na trenutne ukrepe s COVID-19 in glede na možnosti, ki smo jih imeli, smo se odločili, da projekt predstavimo preko vrtčevske spletne strani, e-asistenta, letakov, na skupni oglasni deski in na individualni ravni. Starši so se s projektom seznanili, idejno zasnovo podprli in dali povratno informacijo preko e-sporočil in osebno na vrtčevskih vratih. Dvomi o časovni stiski in oddaljenosti so se pojavili, a le v redkih izjemah. Za te izjeme smo našli rešitev – del poti z avtom in del peš.

Preden smo pričeli z izvajanjem igre BELI ZAJČEK, smo se na nivoju kolektiva dogovorili, kako bomo motivirali otroke. Želeli smo, da bodo otroci staršem motivacija in jih bodo opominjali na možnosti prihoda v vrtec. Ob poglobljenem razgovoru smo pedagoški delavci sklenili, da nas bo v zadnjem tednu v vrtcu obiskala zajčja družina, ki išče

zavetišče pred smogom in nevarnostjo od zunaj. Dogovorili smo se, da bomo zajce izdelali iz brezovih debel, saj najbolj vizualno približajo belo-siv kožuh. Vsak zajček je bil namenjen za eno skupino. V katero skupino sodi, je določala barva kroga, ki je bila obešena na vrvici, in ta je bila zavezana okoli vratu vsakega zajca. Ob koncu tedna smo zajcem dodali barvno sporočilo, v katerem je zajček obrazložil namen prihoda v vrtec in na kakšen način mu lahko pomagamo. Zajčja družina je bila na vpogled ves teden in v tem tednu smo imeli priložnost in možnost za razgovor z otroki.

Prvi teden čiščenja zajčjih kožuhov smo izvedli na lesenih zajcih. V drugem tednu beleženja pa smo čistili kožuhe na malih papirnatih zajcih. Namen teh dveh pristopov je bil, da v prvem tednu igro popestrimo s tekmovalnostjo, katera skupina bo najbolje očistila kožuh, v drugem pa otroku nuditi možnost, da svoj lastni izdelek lahko prime v roke in zajčka ob koncu igre odnese domov.

Starši so se tekom igre trudili, da so ugodili svojim otrokom, bili so jim vzgled in hkrati naredili nekaj dobrega za vse nas. V vrtec so prihajali na različne možne načine. Jutranji pogled na polne pločnike otrok s starši je bil preprosto neverjeten. V bodoče upamo, da se bo ta trend obdržal. Odrasli smo tisti, ki smo vzor otrokom, otroci pa so nam motivacija. Najlepše je, ko otrok prestopi vrtčevski prag z nasmehom na ustnicah, poln doživetij, ki jih je doživel skupaj s svojim staršem na poti do vrtca.

Vrtec Kralj Matjaž Črna na Koroškem

Zapisała koordinatorica projekta: Marjana Tevč

LIKOVNO-DOMIŠLJIJSKA DELAVNICA

V času našega projekta Trajna mobilnost, smo skupaj z otroki v naši igralnici izvedli različne dejavnosti na temo mobilnosti. V projektu je sodelovalo 18 otrok starih od 4 do 6 let, iz vrtca Kralj Matjaž v Črni na Koroškem. Pred pričetkom same izvedbe projekta, sem otroke seznanila z Belim zajčkom, jim prebrala zgodnico in predstavila projekt. Za dejavnosti sem izbrala vsebine in aktivnosti, ki so bile otrokom blizu. Eno izmed dejavnosti sem izbrala likovno-pravljичno delavnico, na kateri smo se razdelili v dve skupini. V eni skupini smo iz odpadnega materiala izdelovali pravljичna vozna sredstva, v drugi delavnici pa smo naredili maketo »moja zelena deželica«. Pri izdelavi pravljичnih vozil, so bili otroci ustvarjalni in domiselni. Otroci so imeli na razpolago odpadne škatle, zamaške od plastenk, barvni papir, lepilo, škarje,... Otroci so izdelali pravljичne avtomobile. Nastali so : Ledeni avto, avtobus, ladja.. Naša pravljичna vozila smo kasneje zapeljali po cesti, ki smo si jo naredili v igralnici, zraven pa smo si postavili še prometne znake. To so bila po besedah otrok »posebna vozila«, saj niso onesnaževala okolja in narave.

V drugi skupini, kjer so otroci izdelovali maketo »moja zelena deželica«, so otroci sprva imeli na razpolago karton. Razdelili smo ga na pol, na eni polovici smo deželico naredili sivo, ki je predstavljala umazano deželico, na drugi strani pa zeleno. Otroke sem skozi pogovor vodila do rešitve, kaj bi mi lahko naredili, da bi naša deželica se spremenila in bila spet čista. Otroci so mi podali različne odgovore: Hodili bi več peš, ne bi imeli avtomobilov, živali bi bile bolj vesele, saj bi imele čist dom. Gozd in narava bi oživelili, vse bi bilo veliko bolj čisto. Na koncu smo naredili primerjavo obeh dežel, in ugotovili, da je v sivi deželici, bilo vse žalostno, prav tako so bile žalostne živali, ker niso imele svojega doma. Niso našle svoje hrane za preživetje, saj je bilo vse onesnaženo. V zeleni deželici pa je bilo vse veselo, prav tako živali, ki so našle z lahkoto svojo hrano in uživale v svojem čistem domu.

Težave pri izvajanju projekta

Težav pri izvajanju dejavnosti med samim potekom nisem zaznala. Ravno obratno, otroci so bili navdušeni nad dejavnostmi, ki sem jih pripravila. Z veseljem so sodelovali in podajali zanimive in domiselne ideje pri izdelavi. Smiselno pa bi bilo, da bi projekt izvajali skozi celo leto, saj bi tako otroci in posledično starši bolj ozavestili pomen projekta.

Zanimivosti

Bolj sem otrokom pustila prosto pot pri ustvarjanju in kreiranju naše »zelene dežele« in prevoznih sredstev, bolj so bili otroci ustvarjalni in domiselni. Otroci so pri ustvarjanju dežele, v umazani deželici naredili cesto, medtem ko je v zeleni deželici niso. Njihovo pojasnilo se je glasilo, v zeleni deželici ni čisto nič, kar bi onesnaževalo okolje.

Moja izkušnja s projektom

Moja izkušnja s projektom je zelo pozitivna. Otroke na domiselni način, skozi igro in zanimive dejavnosti spodbujati k hoji in k čistejšemu okolju. Otroci so pri vseh dejavnostih zelo uživali, bili so kreativni in domiselni.

Vrtec Kralj Matjaž Črna na Koroškem

Zapisa koordinatorica projekta: Lara Medved

PROJEKT TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU IN IGRA ZA SPodbujanJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI »BELI ZAJČEK«

Vse dejavnosti v tem projektu sem izvajala v sosednji skupini, ker je v moji skupini izvajala projekt moja strokovna sodelavka Janja Špringer. Skupaj sva načrtovali delo, dejavnosti, ampak vsaka je to izvedla v svoji skupini. Všeč nama je bila ideja, da bova lahko spremljali in primerjali dve različni starosti otrok. Starost otrok pri Janji 2-3-leta, pri meni pa 3-4 leta.

Tako sva že oktobra začeli izvajati prve korake po časovnici in pričeli z aktivnostmi. Najprej sva starše preko eAsistenta seznanili s projektom in jim najprej razdelili ankete pred aktivnostjo. Za ta projekt smo se odločili, da starše in otroke ozaveščamo, kako negativno na nas vpliva cestni motoriziran promet, da onesnažujemo okolje in da spoznamo, da v čim večji meri lahko izbiramo druge oblike prevoza (kolo, skiro, peš, avtobus, vlak).

V obeh igralnicah smo na steno prilepili sivega zajčka, kateri bo počasi postajal bel (odvisno, kako bodo otroci prihajali v vrtec). Otrokom sem predstavila igro »Beli zajček«, za katero so otroci pokazali izredno zanimanje in se začeli vključevati. En teden v oktobru smo beležili, kako otroci hodijo v vrtec in temu primerno lepili nalepke.

V ta namen, da bi še bolj vzpodbudili otroke, da bi izbirali druge oblike prevoza ali vsaj del poti prišli peš, smo si izdelali jesenske bibe, jih nanizali na vrvico in otrokom naročili, da jih čim večkrat peljejo na sprehod. Začeli smo v vrtcu, jih po malici vozili naokrog po šolskem okolišju, nakar so otroci lahko bibe odnesli domov, da jih bodo lahko še doma s starši vozili na sprehode. Ker nekateri otroci niso imeli možnosti, da bi kdaj nalepili nalepko na zajčka, so jo lahko nalepili takrat, če so peljali bibe na sprehod.

Konec oktobra nam je načrte prekrizala Corona kriza. Vrtec se je zaprl, razen za nujne primere, tako da smo zaenkrat odložili te dejavnosti. Ko smo se konec januarja vsi vrnili nazaj, sem se odločila, da ponovimo vse stvari. Obnovili smo igro Beli zajček in nadaljevali z lepljenjem nalepk na istega zajčka, ki smo ga že imeli. Ker so otroci v oktobru odnesli bibe domov, sem se odločila, da za drugo dejavnost izberem izdelavo avtomobilov iz odpadnega materiala. Te avte smo si izdelali tudi z istim ciljem, da jih bomo vozili naokrog in tako pešačili.

S temi avtomobili sem otroke še dodatno motivirala za hojo in aktivno preživljanje časa na prostem. V vrtcu veliko časa preživimo zunaj, hodimo na sprehode po kraju, v gozd ... Na sprehodih se veliko pogovarjamo o pravih obnašanja na cesti, v prometu, na prehodih z pešce in pločniku.

V naslednjem tednu pa še načrtujemo vse aktivnosti v zvezi z igro Beli zajček (beleženje prihodov otrok in aktivno spreminjanje našega sivega zajčka v belega).

OŠ Vuzenica, enota vrtec
Skupina: 3-4-leta (17 otrok)
Zapisala: Jasna Novak

TRAJNOSTNA MOBILNOST Z BELIM ZAJČKOM

V mesecu oktobru smo v skupini otrok starih od 2-3 let pričeli s projektom Trajnostna mobilnost. Starše smo preko elektronske pošte seznanili s projektom in jim v naslednjih dneh razdelili ankete. S samim projektom smo želeli spodbuditi starše, da bi se otroci čim več gibal in preživeli čim več časa na prostem.

Na steno v igralnici smo prilepili sivega zajčka. Za enega zajčka smo se odločili, ker je veliko otrok precej oddaljenih od vrtca in žal nimajo možnosti, da bi lahko v vrtec prihajali na naravi prijazen način. Otrokom sva s sodelavko predstavili zgodbico o Belem zajčku. Otroci so ji z veseljem prisluhnili, še z večjim veseljem pa so sodelovali pri igri. Otroci, ki so doma v bližini vrtca so tako vsako jutro lepili bele nalepke na zajčka, ostali otroci pa so jih opazovali z žalostnimi obrazi. Zato smo v jesenskem času izdelali gosence iz kostanjev, ki smo jih kasneje odpeljali na sprehod in tako so lahko vsi otroci, ki so bili ta dan v vrtcu, prilepili nalepko na zajčka. Otroke smo vsakodnevno spodbujali h gibanju in jih opozarjali kako je to pomembno za njihovo telo ter za naravo. V vrtcu smo veliko časa preživeli na prostem, kjer so se otroci igrali ali pa smo se odpravili na sprehod po kraju in se veliko igrali tudi na igrišču.

S skupnimi močmi nam je uspelo in zajčkov kožušček je počasi, a vztrajno postajal bel. V skupini pa smo nadaljevali z veliko aktivnostmi na prostem.

OŠ Vuzenica, enota vrtec
Skupina: 2-3 let
Zapisala: Janja Špringer

